

Utredning avseende samlad måltidsorganisation

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett servicenämnden i uppdrag att genomföra en analys av måltidsorganisationen i syfte att identifiera samordnings- och kvalitetsförbättringar. I ärendet redovisas resultatet av den genomförda utredningen. Slutsatsen är att samordningsvinster, ökad likvärdighet, kvalitetsförbättringar och ett mer effektivt resursnyttjande skulle möjliggöras av ett samlat huvudmannaskap för måltider.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att ge kommunkontoret i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram ett förslag över hur huvudmannaskapet bör se ut. Inriktningen ska vara en samlad måltidsorganisation.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 7 oktober 2019.

Servicenämndens beslut den 18 september 2019, § 69 dnr SN 2016/0231.

Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse den 6 september 2019.

Utredning avseende samlad måltidsorganisation för Lunds kommun inklusive bilagor.

Barnets bästa

Ärendet avser frågan hur kommunens måltidsverksamhet ska organiseras. Organisationen i sig påverkar inte barn och unga men måltiden är en viktig del i människors liv och förutsättningen är att lundaborna ska erbjudas likvärdiga måltider. Kommunens ambition är att mat och måltider ska bidra till matglädjen och medverka till en god folkhälsa.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen har gett servicenämnden i uppdrag att genomföra en analys av måltidsorganisationen i syfte att identifiera

2019-10-07

Diarienummer

KS 2017/0046

samordnings- och kvalitetsförbättringar. Rapporten med bilagor biläggs detta ärende.

Utredningen

Serviceämnden har ansvarat för utredningen. En styrgrupp och arbetsgrupp med representanter från serviceförvaltningen, kommunkontoret, barn- och skolförvaltningen samt utbildningsförvaltningen har deltagit i arbetet.

Serviceämnden har beslutat att överlämna utredningen samt att rekommendera kommunstyrelsen att ge kommunkontoret, i samverkan med berörda nämnder, i uppdrag att ta fram ett förslag över hur huvudmannskapet bör se ut, allt med utgångspunkt i vad som framgår av *Utredning samlad måltidsorganisation* och serviceförvaltningens tjänsteskrivelse.

Den fråga som utredningen haft att besvara är:

- Finns det samordningsvinster och kvalitetsförbättringar att göra om ansvaret för måltidsverksamheten i kommunen läggs hos en huvudman?

I utredningen har antaganden gjorts att:

- om det finns stora skillnader mellan enheter under olika huvudmän är det troligt att det finns samordningsvinster och kvalitetsförbättringar att göra om ansvaret för måltidsverksamheterna i kommunen läggs hos en huvudman.
- om det är möjligt att identifiera skillnader mellan enheter, under serviceämnden och barn- och skolnämnden, som har ett nära samarbete, är det troligt att liknande skillnader även är möjliga att identifiera för övriga enheter och huvudmän i Lunds kommun.

Avgränsning

Det är flera nämnder som hanterar måltider i kommunen: serviceämnden, barn- och skolnämnden, utbildningsämnden, vård- och omsorgsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt socialnämnden. Verksamheten är omfattande och mångfacetterad. I utredningen har avgränsningar gjorts så att den endast omfattar serviceämnden och barn- och skolnämnden. I underlaget ingår ett begränsat antal enheter, 37 stycken, likvärdiga och med nära samarbete .

Måltidsorganisationen har kartlagts och granskats i syfte att framställa en nulägesbild och identifiera eventuella skillnader mellan huvudmännen. Dainsamling och analys har gjorts avseende:

2019-10-07

Diarienummer

KS 2017/0046

kostnader, inköpsstatistik, livsmedelssäkerhet samt kartläggning av organisation.

Sammanfattande resultat

I utredningen framkommer skillnader såväl mellan huvudmän som mellan enskilda enheter. Nedan följer ett urval av de skillnader som identifierats mellan huvudmännen:

- resultatet visar på skillnader avseende kostnader, och inköpsstatistik
- kartläggningen av den dagliga driften visar att huvudmännens enheter hanterar måltider i olika stor utsträckning och omfattning
- det finns skillnader mellan huvudmännens ansvarsfördelning avseende daglig drift av verksamheten
- resultatet avseende ledning och styrning av verksamheterna följer samma trend som resultatet för daglig drift
- utbud, variation och tillgång till vegetariska lunchalternativ skiljer sig åt mellan huvudmännen.
- det finns skillnader mellan huvudmännen avseende vilken kost som hanteras som specialkost samt tillgången på information om innehåll i rätter vid servering
- det finns även en spridning mellan huvudmän och enheter gällande hur specialkost hanteras och vilka intyg som används.
- huvudmännen har kommit olika långt i arbetet med att minska matsvinn
- det finns skillnader mellan huvudmännen avseende det utvecklingsinriktade arbetet
- det finns även markanta skillnader mellan huvudmännen avseende antalet delade tjänster.

Med utgångspunkt i data som samlats in, sammanställts och analyserats dras slutsatsen att en samlad måltidsorganisation skulle leda till:

- mer likvärdiga nivåer och kvalitet på måltider i kommunen för samtliga enheter
- att kommunens resurser nyttjas på ett mer effektivt sätt
- att samordning skulle möjliggöras i stor utsträckning för verksamheterna
- målen om Ett Lund och Likvärdig skola skulle vara ett steg närmare att mötas som en följd av ett samlat huvudmannaskap.

2019-10-07

Diarienummer

KS 2017/0046

Måltidsorganisation i andra kommuner

I utredningen anges att Livsmedelsverket år 2018 genomförde en kartläggning av offentliga måltider i kommunalt driven verksamhet (Livsmedelsverket 2018, Joakim Grausne, Anna-Karin Quetel). Kartläggningen genomfördes som en nationell enkätundersökning och riktade sig till samtliga kommuner i Sverige i syfte att skapa en övergripande bild av den offentligt finansierade måltidsverksamheten. Bland de områden som kartlades ingick den kommunala måltidens organisation och styrning.

Kartläggningen visar att majoriteten av kommunerna i Sverige har en samlad organisation för måltidsverksamhet i förskola, grundskola och äldreomsorg. 73 % av de som besvarade enkäten har en samlad måltidsorganisation, endast 20 % har en måltidsorganisation som är delad över flera förvaltningar, 7 % har en annan lösning. Det är i stort sett samma resultat som presenterades i Livsmedelsverkets kartläggning av offentliga måltider 2016 (Skolmatens vänner, Livsmedelsverket, Argument, 2016).

Förslag på fortsatt arbete

Utredningen ger en ökad kunskap och bättre översikt över kommunens måltidsorganisation. Slutsatsen i utredningen är att samordningsvinster, ökad likvärdighet, kvalitetsförbättringar och ett mer effektivt resursnyttjande skulle möjliggöras av ett samlat huvudmannaskap för måltider.

Utredningen har fokuserat på grundskolan och det finns fortfarande flera områden där det råder relativt stor okunskap och där det saknas övergripande strategier för kommunen. Ytterligare kartläggning och utredning bör genomföras i syfte att optimera Lunds kommuns måltidsverksamheter. Kommunkontoret föreslås få i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram ett förslag över hur huvudmannaskapet bör se ut. För att få en helhetsbild föreslår kommunkontoret att all måltidsverksamhet i kommunen ska omfattas av förslaget. Inriktningen ska vara en samlad måltidsorganisation.

2019-10-07

Diarienummer

KS 2017/0046

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunstyrelsen besluta

att ge kommunkontoret i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, ta fram ett förslag över hur huvudmannskapet bör se ut med inriktning på en samlad måltidsorganisation.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Carin Hillåker
Biträdande kommundirektör

Beslut expedieras till:

Servicenämnden
Barn- och skolnämnden
Utbildningsnämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Socialnämnden